

BIBLIOTECA DREPTUL INSOLVENȚEI

BDI

Cristina S. Stroie

PROCEDURA REORGANIZĂRII JUDICIARE

O perspectivă economică

Cristina S. Stroie

Procedura reorganizării judiciare

O perspectivă economică

Universul Juridic
București
-2025-

PREFAȚĂ

Este o deosebită onoare să prefățez lucrarea doamnei Cristina Stroie, intitulată *Procedura reorganizării judiciare, o perspectivă economică*, operă ce îmbină, în mod magistral, conceptele juridice cu cele economice într-un domeniu de o importanță crucială pentru mediul de afaceri românesc, tot mai mult raportat la cel european și internațional. Aceasta reprezintă o contribuție valoroasă la literatura de specialitate, abordând procedura reorganizării judiciare multidisciplinar și inovator.

Doamna Cristina Stroie, prin pregătirea sa complexă ca practician în insolvență, auditor financiar, consultant fiscal și expert contabil, reușește să ofere o imagine unică asupra procedurii de reorganizare judiciară. Abordarea economică pe care ne-o propune autoarea reprezintă o completare necesară a literaturii românești de specialitate, acoperind un gol semnificativ în cercetarea științifică din acest domeniu.

Originalitatea lucrării constă în integrarea principiilor economice în analiza procedurilor de insolvență, oferind o viziune holistică asupra reorganizării judiciare. Autoarea nu se limitează la abordarea strict juridică a subiectului, ci aprofundează implicațiile economice și financiare ale procesului de reorganizare, ilustrând modul în care aceste aspecte se întrepătrund și se influențează reciproc.

Demersul, care sintetizează concepte complexe într-o manieră accesibilă, fără a sacrifica rigoarea științifică, prezintă o incursiune detaliată în teoriile economice relevante pentru procedura de reorganizare judiciară, demonstrând o cunoaștere temeinică a literaturii de specialitate, din țară și din străinătate, și a modelelor economice aplicabile.

Un aspect relevant îl constituie studiul comparativ al procedurilor românești de reorganizare judiciară, rar cercetate, din punctul de vedere al eficacității și comparabilității cu alte sisteme mature de insolvență, cum este cazul SUA, al Franței și Germaniei, studiu pe baza căruia sunt formulate concluzii valoroase și recomandări pertinente. Interpretarea rezultatelor, pe baza principiilor economice, conferă cititorului o înțelegere corectă a dinamicii procesului de reorganizare și permite explorarea, prin intermediul cercetării

fundamentale, a factorilor, riscurilor și evenimentelor care pot influența analiza capacității de reorganizare a companiilor, utilizând atât metode calitative de cercetare științifică, cât și cantitative.

Drept răspuns la erorile de filtrare care apar în procedurile de insolvență, autoarea propune un model practic de identificare a capacității de reorganizare a companiilor, denumit TCR (Testul capacității de reorganizare), o soluție inovatoare pentru eficientizarea procedurii de reorganizare judiciară. Modelul de analiză presupune realizarea unui profil de risc pe baza evaluării unor factori calitativi de impact și se prezintă sub forma unui test. Implicațiile practice urmărite furnizează o soluție viabilă pentru îmbunătățirea stării de sănătate financiară și managerială a companiilor afectate de recente crize economice și financiare, facilitând o mai bună filtrare a acestora pentru acordarea șansei de reorganizare, prin intermediul procedurilor de insolvență formale.

Din perspectivă științifică, cercetarea se circumscrie studiilor care se referă la comportamentul decizional și modul în care sunt procesate informațiile umane. În acest sens, a fost analizat raționamentul profesional al practicienilor în insolvență în două ipostaze: prima se referă la determinarea riscurilor și a factorilor care influențează reușita procedurilor de reorganizare și, cea de-a doua, vizează investigarea eficacității deciziilor acestora.

Lucrarea se constituie într-o contribuție semnificativă la înțelegerea modului în care mecanismele economice determină succesul sau eșecul proceselor de reorganizare judiciară. Prin studiul detaliat al factorilor care influențează capacitatea de reorganizare a companiilor, autoarea pune la dispoziția practicienilor instrumente valoroase pentru evaluarea și implementarea acestor proceduri.

Într-o perioadă marcată de incertitudini economice și provocări fără precedent pentru mediul de afaceri, într-o economie de piață concurențială, contribuția doamnei Cristina Stroe dobândește o relevanță aparte. Procedura de reorganizare judiciară reprezintă un instrument esențial pentru salvarea întreprinderilor viabile și menținerea locurilor de muncă, iar o înțelegere adecvată a dimensiunii economice a acestei proceduri este indispensabilă pentru toți actorii implicați.

Apreciez, în mod deosebit, claritatea expunerii, coerența argumentării și fundamentarea științifică, riguroasă, a sistematizării informațiilor, toate

acestea demonstrând înțelegerea comprehensivă a conceptelor juridice și economice din domeniul insolvenței.

Specialiștii în insolvență vor descoperi metodologii inspirate pentru evaluarea viabilității planurilor de reorganizare și pentru identificarea soluțiilor optime destinate entităților aflate în dificultate. Dimensiunea economică inovatoare propusă oferă o viziune ce transcende aspectele pur juridice, încurajându-i să integreze concepte și principii economice în abordarea procedurilor de reorganizare.

În sfera universitară, demersul este o resursă științifică valoroasă pentru studenți, masteranzi, doctoranzi, postdoctoranzi și cercetători interesați de domeniul insolvenței, oferindu-le o susținere interdisciplinară care stimulează noi direcții de cercetare. Metodologia, riguros fundamentată, și analiza la care procedează transformă această lucrare într-un reper academic exemplar în sfera juridico-economică.

Decidenții, implicați în procesul legislativ, pot identifica, în volumul de față, argumente reale pentru perfecționarea cadrului normativ privind reorganizarea judiciară.

Recomand cartea, cu toată convingerea, tuturor celor interesați de procedura reorganizării judiciare, fie că sunt practicieni în domeniul insolvenței, juriști, economiști, cadre didactice sau factori de decizie, convins fiind că va deveni un reper bibliografic important în literatura de specialitate și va contribui semnificativ la îmbunătățirea practicilor din domeniul reorganizării judiciare în România.

Cu înaltă considerație și apreciere pentru efortul științific depus de autoare, consider că lucrarea reprezintă o contribuție valoroasă în domeniu și, pe cale de consecință, apreciez că se poate bucura de atenția întregii comunități academice și profesionale interesate de domeniul insolvenței.

Prof. univ. dr. **Augustin FUEREA**

Capitolul I

PROCEDURILE DE REORGANIZARE – STADIUL ACTUAL AL CERCETĂRII

Obiectivul general al lucrării, respectiv necesitatea conceperii unui model de predicție a capacității de reorganizare a companiilor aflate în *PI*, dezvoltă revizuirea literaturii din mai multe perspective:

1. fundamentele teoretice specifice, care poziționează central *RJ* în cadrul *SI*,

2. cercetările legate de *RJ*, respectiv zonele care influențează competitivitatea, eficiența legislației și performanța companiilor reintegrate în circuitul economic,

3. perspectivele cu care se confruntă piața *PI*, respectiv probleme de selecție adversă și asimetriile informaționale,

4. predicția *CRJ*,

5. analiza studiilor de previzionare a falimentului, precum și a stării de dificultate financiară și managerială,

6. studiile privind prelucrarea informațiilor financiar-contabile și impactul asupra raționamentului profesional.

1.1. Poziționarea procedurilor de reorganizare în cadrul sistemului de insolvență

Ieșirea din circuitul economic a companiilor insolvente reprezintă o condiție *sine qua non* a unui sistem economic eficient. Companiilor trebuie să li se creeze condiții optime de ieșire din circuitul economic, astfel încât ecosistemul să poată realoca resursele unor inițiative viabile. În teoria sa despre ciclurile economice, Schumpeter, unul dintre cei mai importanți economiști ai secolului al XX-lea, descrie modalitatea prin care vechiul este înlocuit, într-un mod constant, de nou (*en.* „creative destruction”). Cu ajutorul TCD putem explica faptul că progresul economic nu este unul gradual sau pașnic, ci mai degrabă intempestiv și neplăcut (Schumpeter, 1934). Concluziile sale conduc la ideea că realitatea capitalistă se referă la un proces

de schimbare (Schumpeter, 1942). Ca acest proces de schimbare să se întâmple trebuie să existe oportunități accesibile de intrare și ieșire din piață (Wang, 2012). Legislația insolvenței a oferit această oportunitate de ieșire din piață printr-un proces ordonat și controlat.

Insolvența unei companii afectează o gamă foarte largă de interese, care nu pot fi acoperite integral din fondurile recuperate în cadrul procedurii, dând naștere la conflicte (Aziz et al., 2021). Neajunsul în cadrul *PI* este, în principal, de natură financiară, întrucât activele din patrimoniul debitorilor sunt insuficiente pentru a putea satisface toate obligațiile părților interesate, astfel încât legea trebuie să desemneze ordinea de acoperire sau de prioritate a creanțelor sau importanța diferitelor categorii de creditori în cadrul procedurii (Hosen et al., 2020).

Dintr-o perspectivă teoretică, dezbaterile privind rolul *RJ* din cadrul *SI* își regăsesc originea în cele două abordări conturate în literatură: cea tradițională, respectiv cea procedurală (Shekar & Guru 2020; Baird, 1998). Cele două tabere ideologice au viziuni conceptuale și abordări diferite în legătură cu *PI*. Motivul central al acestui conflict ideologic determină rolul *PI*, care, la rândul său, definește interesele părților implicate, întrucât în cadrul acestor proceduri vom întâlni atât câștigători, cât și perdanți. Cu alte cuvinte, unii creditori vor fi achitați integral, alții parțial, iar unii nu vor fi plătiți deloc (Ključnikov et al., 2017).

Identificarea celei mai bune soluții a reprezentat punctul de plecare pentru multe dezbateri, atât în literatura academică, cât și în sfera profesională (Baird 1986; Bebchuk 1988; Wruck, 1990; Adams, 1995; Laitinen 2009; Harris 2010a; Chapple & Routledge 2015; Pálinkó & Tóth 2017; Moravec, 2023). Discuțiile au încercat să clarifice dacă au fost luate în considerare interesele tuturor creditorilor sau doar ale uneia dintre părți. Preocupările legislației au încercat să ajungă la un echilibru între MAD și MPC, dar luând în considerare MCE, respectiv obiectivul social de păstrare a locurilor de muncă și maximizarea bunăstării comunității.

În acest capitol sunt analizate principalele abordări teoretice, respectiv cea tradițională și cea procedurală, în încercarea de a încadra legislația românească într-una dintre cele două perspective și de a acoperi încă o lacună a literaturii. Revizuirea literaturii este importantă întrucât se pun în discuție principii normative pe baza cărora se construiește un *SI* eficace.

Examinarea acestui domeniu este corelată cu ipoteza existenței unor caracteristici culturale diferite ale *SI*, datorită specificului diferit al piețelor, al mediului de afaceri etc.

Aceste două controverse teoretice sunt interesant de urmărit deoarece au reprezentat baza strategiilor în domeniul insolvenței, influențând atât decizii politice, cât și cele legate de practica instanțelor de judecată. Aceste dezbateri de durată provin din ideologii divergente și nu există un consens nici în zilele noastre (Rajab & Hosen 2020; Etukakpan, 2014).

Perspectiva procedurală asupra legii insolvenței este una economică și are în vedere drepturile contractuale preexistente. În opinia acestora, scopul final al legislației de insolvență trebuie să asigure MPC și să cuprindă exclusiv chestiuni legate de distribuirea creanțelor. Această abordare își regăsește susținerea în CBT definită de către Prof. Thomas Jackson (Jackson, 1982; Jackson & Scott 1989) și pornește, din punct de vedere istoric, de la premisa existenței unui contract, respectiv a unui drept de proprietate și apoi rezolvă litigiile apărute în cadrul *PI* între diferitele părți interesate, în conformitate cu dispozițiile contractuale, ale dreptului de proprietate în cauză.

Adepții abordării procedurale apreciază că lichidarea sau continuarea activității unei companii trebuie să fie un proces determinat de piață, iar legislația insolvenței nu trebuie să prelungească viața unei societăți bolnave, poate doar să prevină o eventuală lichidare prematură, datorită unor acțiuni necoordonate ale creditorilor (Baird, 1998). Proceduriștii susțin drepturi și priorități pentru creditorii garantați într-un context specific de insolvență, ca și într-un context normal de activitate, în afara *PI*. Aceștia apreciază că un rang diferit de prioritate, cum ar fi cel al creanțelor salariale, spre exemplu, denaturează drepturile creditorilor garantați, iar astfel de principii trebuie să aibă locul cuvenit în legislația specifică insolvenței, doar în ipoteza în care aceleași reguli s-ar aplica și în afara *PI*. Rolul instanței de judecată, în viziunea procedurală, este de a minimiza conflictele dintre părțile interesate, de transparență și integritate a procedurii, punând accent pe rolul activ al creditorilor (Jackson, 1982).

Abordarea tradițională oferă o viziune extinsă a imaginii insolvenței, incluzând și justiția socială. Tradiționiștii critică perspectiva proceduriștilor, pe care o consideră un eșec în promovarea valorilor necesare realizării justiției sociale. În viziunea procedurală, legislația insolvenței trebuie să se